

SAKSBEHANDLER
Ståle Arfeldt Bergås
Sofie Søvik
Anette Morvik Robberstad

VÅR DATO
21.02.2023

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
20/09973-2

DERES REF.

DERES DATO

Se mottakerliste

Høring av Riksantikvarens forslag til revisjon av NB! - registerets kulturmiljøer i Oslo – høringsfrist 7.6.2023

Vi viser til samarbeid og korrespondanse med Byantikvaren i Oslo i revisjonsarbeidet med NB!-registeret i fra 2021 gjennom dialog og mottatte forslag til tekster og avgrensinger fra Byantikvaren.

Kulturmiljøene i NB!-registeret som del av en bærekraftig utvikling

Stortingsmelding nr. 16 «Nye mål i kulturmiljøpolitikken - engasjement, bærekraft og mangfold» (2019-2020) viser flere måter hvordan kulturmiljø kan bidra til bærekraftig utvikling gjennom helhetlig samfunnsplanlegging. For å følge opp Faro-konvensjonen (2008), den Europeiske landskapskonvensjonen (2004) og FNs bærekraftsmål legger Regjeringen og Riksantikvaren vekt på at kulturmiljø er et felles gode og ansvar. De nye nasjonale målene i stortingsmeldingen er:

- «Alle skal ha mulighet til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø»
- «Kulturmiljø skal bidra til bærekraftig utvikling gjennom helhetlig samfunnsplanlegging»
- «Et mangfold av kulturmiljø skal tas vare på som grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk»

Riksantikvarens NB!-register inngår i dette arbeid ved å utpeke kulturmiljøer av nasjonal interesse i byer og tettsteder hvor det må vises særlige hensyn i forbindelse med videre forvaltning og utvikling. Registeret skal bidra til at kulturmiljøer av nasjonal interesse blir tatt vare på, og brukes som en bærekraftig ressurs i lokal utvikling.

Verktøy og veiledning ved forvaltning av kulturmiljøene

Kommunenes arealplanlegging og byggesaksbehandling er de viktigste verktøyene for ivaretagelse av nasjonale interesser i en bærekraftig utvikling. NB!-registeret er ment å være et sentralt kunnskapsgrunnlag som signaliserer tidlig og tydelig hvilke kulturmiljøer det må tas særlige hensyn til i denne sammenheng.

Nærmere informasjon, lenker til NB!-kartportalen og veiledning til NB!-registeret finner du på Riksantikvarens nettsider:

<https://www.riksantikvaren.no/veiledere/by-og-stedsutvikling/> og <https://www.riksantikvaren.no/jeg-trenger-veiledning/>.

Revisjonens mål og innhold

Kulturmiljøene i NB!-registeret er verdifulle fellesgoder og er viktige ressurser som knyttet til kulturhistorisk kunnskap, mangfoldige opplevelser og mange muligheter for bruk.

Hovedformålet med revisjonen er å gi konkrete råd og anbefalinger for forvaltning (vern og utvikling) av kulturmiljøene i NB!-registeret. Det er derfor føyd til et nytt avsnitt i kulturmiljøtekstene med overskriften «Faglige råd for forvaltning». Rådene tar utgangspunkt i anbefalingene i Riksantikvarens bystrategi (2017). Rådene er på ulike nivåer (landskap, kulturmiljø, objekter og elementer) i NB!-kulturmiljøene. Ivaretagelse av kulturmiljøene innebærer å ivareta sammenhengene mellom de ulike nivåene innenfor kulturmiljøet samt landskapet de befinner seg i. Hvilke råd som gis vil derfor variere mellom kulturmiljøene. Kulturmiljøet Akerselva et stort område som rommer et mangfold kulturmiljøer. Det er i dette området vurdert det hensiktsmessig at de faglige rådene ikke går i detalj, men holder seg på et overordnet nivå.

Revisjonen omfatter også presiseringer av de nasjonale interessene og beskrivelsen av kulturmiljøene der det har vært sett som nødvendig. Samtidig som tekstene er revidert er også avgrensningene for kulturmiljøene vurdert og en del er foreslått endret.

Revisjonens omfang

Høringsforslaget omfatter i utgangspunktet de 21 kulturmiljøene som er oppført i NB!-registeret innenfor Oslo. Vi har engasjert og samarbeidet med Byantikvaren fra vi startet revisjonsarbeidet med Oslo i 2021. Vi har derfor vurdert og diskutert ønsker og innspill fra Byantikvaren når det gjelder å justere, utvide og ta inn nye kulturmiljøer. Omfanget av de enkelte kulturmiljøene ser man i de vedlagte kartutsnittene.

Vi foreslår å dele kulturmiljøene Skarpsno-Elisenberg i to områder og Hovedaksen-Bag Slottet i to områder. Disse kulturmiljøene har hver for seg en sterk karakter og ved å dele dem opp mener vi de vil fremstå tydeligere og med det enklere å forvalte, da også med hensyn til faglige råd.

Videre foreslår vi følgende 3 nye kulturmiljøer; Rodeløkka, Schweigaardsgate og Grønland.

- Rodeløkka har tidligere vært et NB!-område og etter en ny vurdering foreslår vi at kulturmiljøet tas inn igjen.
- Schweigaards gate med Oslo botsfengsel/Botsparken har begge vært del av tidligere NB!-områder og foreslås nå tatt inn igjen som eget kulturmiljø.
- Grønland er foreslått av Byantikvaren, og støttes av Riksantikvaren, som nytt kulturmiljø som har interesse gjennom sitt lange tidsspenn fra tidlig bydannelse til dagens kulturelle mangfold.

Med dette vil Oslo få 26 NB!-områder/kulturmiljøer etter revisjonen.

Kulturmiljø som kolonihager, drabantbyer, forstadsbebyggelse, landskap, etc. vil bli vurdert på et senere tidspunkt i forbindelse med *Riksantikvarens samlede register* hvor vi samler dagens NB!-områder, KULA-områder og nye typer kulturmiljøet i ett register.

Hva Riksantikvaren ønsker innspill på

Riksantikvaren ber om alle typer tilbakemeldinger og innspill til forslaget, men ber særlig om følgende:

- Evt. merknader til foreslåtte endringer i avgrensning av kulturmiljøene
- Evt. merknader til forslag om kulturmiljøer som foreslås tatt inn i registeret
- Evt. merknader til foreslåtte «Faglige råd for forvaltning»

Høringsinstanser og frist for innspill

Oslo kommune Plan og bygningsetaten og Byantikvaren i Oslo er høringsinstanser. Riksantikvaren ber om uttalelser til forslaget sendes innen 7.6.2023 på e-post til: postmottak@ra.no.

Vennlig hilsen

Leidulf Mydland
seksjonssjef

Ståle Arfeldt Bergås

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Vedlegg:

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Byantikvaren - Oslo		Postboks 2094 Grünerløkka	0505 OSLO
Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten		Boks 364 Sentrum	0102 OSLO